

VARIA

ANDRZEJ NARLOCH

Jubileuszowe refleksje – w 80. rocznicę urodzin doktora Tadeusza Pacholczyka

Anniversary reflections – on the occasion of the 80th birthday
of Dr Tadeusz Pacholczyk

Andrzej Narloch, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań – Polska, andrzej.narloch@amu.edu.pl, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5225-289X>

Doktor Tadeusz Pacholczyk urodził się 11 października 1941 roku w Ostrowie Wlkp. W rodzinnym mieście ukończył szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące. Dalsza edukacja to studia prawnicze (UAM) oraz Studium Nauczycielskie w zakresie języka rosyjskiego (1962–1964). W 1964 roku podjął pracę w zawodzie nauczyciela, ucząc języka rosyjskiego, polskiego, historii i wychowania fizycznego. Równocześnie kontynuował studia w zakresie filologii rosyjskiej na Wydziale Filologicznym UAM (1966–1971). W 1971 roku obronił pracę magisterską na temat „Основные закономерности развития словарного состава современного русского языка”. Kuratorium Oświaty i Wychowania w Poznaniu powołało w 1970 roku doktora Pacholczyka na kierownika Sekcji Języka Rosyjskiego w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym w Poznaniu. W latach 1973–1977 pełnił On funkcję koordynatora Zespołu Wizytatorów Języków Obcych. Równocześnie, od 1973 roku, został zatrudniony w Instytucie Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UAM. W czasie tej pracy pełnił funkcje kierownika praktyk pedagogicznych (1984–2004), zastępcy dyrektora ds. studiów niestacjonarnych (1987–1998) oraz zastępcy dyrektora ds. dydaktycznych (1998–2008). Od 2008 roku jest seniorem Instytutu.

W trakcie działalności na rzecz oświaty wielkopolskiej Jubilat realizował zadania związane z doskonaleniem nauczycieli języków obcych. Jednakże Jego oczkiem w głowie była olimpiada języka rosyjskiego dla młodzieży szkół średnich. Warto też dodać, że w latach 70. XX wieku był On prekursorem w skali ogólnopolskiej tzw. małej olimpiady dla szkół podstawowych, a w latach 1973–1976 kierował międzynarodowymi obozami językowymi w zakresie języka rosyjskiego.

Prace na rzecz Instytutu to przede wszystkim działalność naukowo-dydaktyczna, organizacyjna i społeczno-kulturalna. Eksploracje naukowe Doktora Tadeusza Pacholczyka dotyczą trzech głównych problemów badawczych. W pierwszym z nich Jego dociekania koncentrowały się głównie wokół zagadnień związanych z procesem percepcji obcojęzycznego tekstu graficznego (10 artykułów). Efektem tych badań była dysertacja doktorska na temat: „Kierowanie procesem percepcji obcojęzycznego tekstu graficznego”, którą obronił 31 maja 1984 roku. Przedstawione w niej zagadnienia stanowią istotną podstawę do przewartościowania wielu problemów współczesnej glottodydaktyki w różnych jej aspektach teoretycznych i praktycznych. Drugi problem badawczy dotyczy kulturologii, lingwokulturologii i komunikacji interkulturowej. Jubilat poświęcił im 17 publikacji. Ich motyw przewodni można wyrazić w następujący sposób – komunikacja interkulturowa nie jest prostym przekazem sumy wiedzy o nowej kulturze, a ukształtowaniem u uczących się zdolności do jej rozumienia, do neutralizacji określonych uprzedzeń i negatywnych stereotypów, w odniesieniu zarówno do rodzimej kultury, jak i przyswajanej obcojęzycznej, wyrażanych w kodzie werbalnym. Ostatni problem badawczy dotyczy oddzielnych zagadnień, np.: zasad glottodydaktycznych, uwarunkowań bilingwizmu i trilingwizmu, taksonomii celów nauczania, lapsologii czy też subiektów procesu glottodydaktycznego.

Do osiągnięć naukowych Doktora Tadeusza Pacholczyka można zaliczyć Jego czynny udział w kongresach Międzynarodowego Stowarzyszenia Wykładowców Języka Rosyjskiego i Literatury (ros. МАПРЯЛ) w Warszawie, Pradze, Budapeszcie, Moskwie, Regensburgu, Bratysławie i Sankt Petersburgu. Jubilat był także współorganizatorem pierwszych czterech konferencji naukowych z cyklu „Rusycystyka europejska a współczesność”, a w następnych latach pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego (7 konferencji). Doktor niejednokrotnie przebywał na stażach zagranicznych: na Uniwersytecie Kazańskim (1969), Uniwersytecie Moskiewskim im. M. Łomonosowa (1972, 1977, 1984) oraz w Państwowym Instytucie Języka Rosyjskiego im. A.S. Puszkina w Moskwie (1988).

Tadeusz Pacholczyk był animatorem przedsięwzięć kulturalnych na forum Instytutu i nie tylko, np.: Konkursu Recytacji Poezji Rosyjskiej, Dni Kultury Wschodniosłowiańskiej, wspierał również instytutowy amatorski teatr Szutnik. Dwukrotnie był powołany jako juror finału Ogólnopolskiego Konkursu Poezji

Rosyjskiej (Kraków, Piwnica pod Baranami, 2003, 2004). Był aktywny w towarzystwach naukowych i organizacjach społeczno-kulturalnych, m.in. jako członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ruscystycznego (1980–2000) oraz jego sekretarz generalny (1995–2000). Należy do Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego (PTN), Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (PTPN), Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu (UAM) w Poznaniu, Stowarzyszenia Współpracy Polska – Wschód, Stowarzyszenia Oświatowców Polskich. Aktualnie jest członkiem Rady Naukowej interdyscyplinarnego periodyku „Forum Wschodnie”.

Doktor Tadeusz Pacholczyk jest autorem 88 publikacji wydawanych w kraju i poza jego granicami, w tym dwóch monografii: *Metodyka kierowania procesem czytania w języku rosyjskim* (1990) oraz *Wybrane zagadnienia współczesnej glottodydaktyki* (2010). Na międzynarodowych i krajowych kongresach i sympozjach naukowych wygłosił ponad 80 referatów, na konferencjach dla nauczycieli języków obcych – 160. W opinii wielu specjalistów zarówno polskich, jak i zagranicznych należy do grona doświadczonych oraz cenionych teoretyków i praktyków w dziedzinie glottodydaktyki.

Za swoją wielowymiarową działalność Jubilat był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany. Otrzymał Nagrodę Ministra Oświaty i Wychowania (1974), został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1986), Medalem za zasługi dla oświaty i wychowania województwa poznańskiego (1989), Medalem Mickiewicz – Puszkina Stowarzyszenia Współpracy Polska – Wschód (2014). Otrzymał też liczne nagrody JM Rektora UAM.

W życiu codziennym Doktor stosuje maksymę starożytnych – *mens sana in corpore sano*. Zajmował się profesjonalną turystyką zagraniczną, uprawiał kilka dyscyplin sportowych, m.in. tenis ziemny i tenis stołowy.

Powyższy krótki zarys działalności Jubilata stanowi wyraz naszego uznania i podziękowania wyrażony w ten sposób przez byłych studentów i pracowników. Drogiemu Jubilatowi Życzymy dalszych szczęśliwych lat, nowych dokonań naukowych i spełnienia marzeń.

W imieniu społeczności Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskich UAM

były student
prof. UAM dr hab. Andrzej Narloch
prodziekan Wydziału Neofilologii